

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-03-29

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Lena Moore samt justitierådet Dag Mattsson

Ändringar i lagen om marktjänster på flygplatser

Enligt en lagrådsremiss den 14 mars 2019 har regeringen (Näringsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2000:150) om marktjänster på flygplatser.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Ellika Eriksson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

7 §

Enligt förslaget ska andra stycket förtydligas så att det uttryckligen framgår att ersättningar ska bestämmas utifrån skäl som är relevanta, objektiva, genomblickbara och icke-diskriminerande. Lagrådet tillstyrker ändringen men vill ifrågasätta om den inte borde kombineras med en ändrad placering av bestämmelserna i andra stycket.

Det är fråga om bestämmelser som ska vara vägledande för tillämpningen av lagens alla bestämmelser. De passar då mindre väl i ett andra stycke i en paragraf som i övrigt handlar om tillträde till marknaden för marktjänster. De förtjänar i stället en placering tidigt i lagen, förslagsvis i en ny 1 a § eller i ett andra stycke i 1 § (varvid rubriken före 1 § får justeras till pluralis). Om andra stycket i 7 § utgår får rubriken före paragrafen ändras (t.ex. till "Tillträde till marknaden för marktjänster"). Bestämmelsernas placering bör övervägas under den fortsatta beredningen.

10 §

Av paragrafen följer att urvalet av leverantörer av marktjänster ska göras genom ett förfarande där en anbudsinfordran ska upprättas och publiceras på unionsnivå. Urvalet ska sedan göras från de anbud som getts in och får avse en period om högst sju år. Det följer vidare av den allmänna bestämmelsen i 7 § att ett sådant beslut ska grundas på skäl som är relevanta, objektiva, genomblickbara och icke-diskriminerande.

Nu föreslås ett tillägg till paragrafen av innebörd att om en leverantör upphör med sin verksamhet under pågående period ska en ersättare väljas ut på samma sätt som inför en ny avtalsperiod. Tillägget avses motsvara direktivets artikel 11.1 e. Vid föredragningen har upplysts

att avsikten inte är att den nya leverantören ska träda in i och ta över den tidigare leverantörens plats under den återstående avtalstiden utan ska ingå ett nytt avtal som löper under högst sju år.

Det ligger i sakens natur att när en kontrakterad leverantör inte längre kan leverera måste ett nytt avtal tecknas med någon annan. Det följer redan av paragrafens gällande lydelse att detta nya avtal måste föregås av det urvalsförfarande som anges i 10 § och avse en ny tidsperiod på högst sju år. Detsamma torde för övrigt också gälla vid det förhållandet att leverantören bedriver verksamheten på ett sätt som befinns otillfredsställande och avtalet därför måste sägas upp innan perioden löpt ut.

Det tillägg som föreslås synes därför vara överflödigt.

26 §

I paragrafen, som är ny, föreslås bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter i ett antal olika avseenden. Bland ämnesområdena märks "föreskrifter om förbud" (punkten 4) och "föreskrifter om bokföring" (punkten 5).

Enligt lagrådsremissens förslag ska det i lagen anges under vilka förutsättningar Transportstyrelsen får besluta om förbud för utförande av marktjänster, nämligen vid icke ringa åsidosättande av de regler som syftar till att flygplatsen ska fungera tillfredsställande (17 §). I lagen finns sedan tidigare vissa särskilda bestämmelser om bokföring (18 och 19 §§).

Det föreslagna bemyndigandet om förbud har utformats på ett långtgående och vittomfattande sätt. I princip ger det möjlighet till föreskrifter om förbud i vilket avseende som helst som ryms inom

lagens tillämpningsområde, dvs. för marktjänster på flygplatser som står öppna för kommersiell lufttrafik. På motsvarande sätt öppnar det breda bemyndigandet om bokföring upp för föreskrifter om bokföring i helt andra hänseenden än vad som är reglerat i lagen.

En utgångspunkt bör vara att ett bemyndigande inte görs mer vidsträckt än nödvändigt. Det gäller särskilt i fråga om föreskrifter av så ingripande natur för den enskilde som när en verksamhet ska kunna förbjudas och hur en bokföringsskyldighet ska uppfyllas.

Det som ska uppnås torde vara att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får rätt att meddela andra föreskrifter än verkställighetsföreskrifter i anslutning till den reglering av förbud och bokföring som finns i lagen. Enligt Lagrådets mening bör denna precisering framgå av bemyndigandena.

Lagrådet föreslår att punkterna 4 och 5 utformas enligt följande.

4. förbud enligt 17 §,
5. bokföring enligt 18 och 19 §§,